

Jakt og fangst av rødrev

Forord

Rødreven har på en utmerket måte tilpasset seg mennesket. Menneskenes litt slepphendte omgang med søppel og avfall har gitt reven nok å spise på. I tillegg gir det moderne skogbruket en god grobunn for markmus som står høyt på revens spiseseddel. Resultatet av dette er en stor, sunn og livskraftig revebestand som finnes over hele landet.

Rødreven utgjør en stor ressurs for oss jegere. Revejakt og revefangst har lange tradisjoner og få jaktbare arter kan by en jeger eller en fangstmann på tilsvarende spennende opplevelser. Til tross for dette ser man allikevel at mange steder er i ferd med å miste sine tradisjoner for revejakt og revefangst. De som virkelig kunne denne eldgamle kunsten har gått bort eller har sluttet å jakte. De unge har derfor ikke så lett for å sette seg inn i denne jaktformen.

Dette var bakgrunnen for at Norges Jeger- og Fiskerforbund ønsket å utarbeide dette heftet, som en introduksjon til jakt og fangst av rev. I en tid med stor revebestand, lave skinnpriser og liten interesse for revejakt og revefangst, ser vi det som viktig å stimulere og motivere til denne type høsting av naturressurser. Heftet inngår som en del av et kurstilbud som arrangeres av flere av våre fylkeslag. Dette heftet er også først og fremst rettet mot ungdom da det er disse som skal føre de verdifulle tradisjonene videre.

En stor takk rettes til Kåre Vidar Pedersen, Rolf Harald Østmoe og Hjalmar Eide for gjennomlesning og kommentarer!

Hvalstad, 23. september 2002

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Henning Hansen

Organisasjonskonsulent

Innhold

Innledning	4
Jakt og fangst i Norge	4
Tillatelse til å jakte	4
Rødrevens biologi	5
Hvorfor drive jakt og fangst på rev	6
Våpen og ammunisjon.....	8
Hagle	9
Rifle	9
Kombi og drilling	9
Kikkertsikte	9
Jakt	10
Jakt med hihund	11
Jakt med drivende hund.....	13
Ulike jakthundraser	15
Lokkjakt	16
Smyg- og sporingsjakt	17
Åtejakt	18
Fangst	21
Revebås	22
Arbeidstegning, revebås	23
Etterbehandling av felt rev.	24
Utstyr til flåing	25
Flåing av rev	25
Skindbehandling	26
Beredning	27
Utstopping	27

Forfattere og layout: Henning Hansen og Helge B. Pedersen.

Utgiver: Norges Jeger- og Fiskerforbund.

Finansiering: Friluftstiltaksmidler fra Direktoratet for naturforvaltning, fordelt av FRIFO.

Trykk: Dyring trykk.

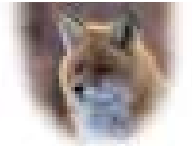
2. opplag: 1.000 eksemplarer.

Fotos: Kåre Vidar Pedersen (s. 3, 5, 14, 20 og 24), Erlend Haarberg (forside, s. 2 og 7), Arne Winter (s. 6 og 8), Henning Hansen (side 4), Hans Marius Stensby (s. 15 schweizer støver), Lena Kjempengren (s. 15 parson russell terrier), Rolf Harald Østmoe (s. 15 øverst), Astrid Bergman Sucksdorff (bakside). Øvrige fotos: NJFF-Akershus/Helge B. Pedersen.

Tegninger: Lars Jäderberg.

ISBN 82-992935-3-7.

Innledning

Jakt og fangst i Norge

Mennesket har gjennom tusener av år vært avhengig av jakt og fangst for å overleve. Da isen trakk seg tilbake under siste istid i Norge, fulgte jakt- og fangstfolket etter iskanten og livnærte seg av dyr og planter. Det er kun i nyere tid at jakt og fangst først og fremst har blitt en hobby. Allikevel har det moderne mennesket fortsatt mange av sine urinstinkter i behold, og dette gjenspeiles ofte i menneskets handlingsmønster.

Hva er vitsen med å drive jakt og fangst? Vi får da tak i det meste vi trenger i butikken. Det er mange gode argumenter for å drive jakt og fangst. Det beste argumentet er at jakt og fangst øker det moderne menneskets naturforståelse. I en tid hvor mange unngår å tenke på at svinekotelettene på super'n en gang har

vært en levende gris, er det særdeles viktig å opprettholde denne naturforståelsen. En slik forståelse er grunnleggende for opprettholdelse av naturmiljøer og for jordens videre fremtid. Jakt og fangst er derfor en bærebjelke i denne sammenheng, og er i tillegg en viktig del av vår kulturarv.

Tillatelse til å jakte

Jaktretten tilligger grunneieren. For å kunne fange eller jakte på rev, trengs derfor grunneiers tillatelse. Hvis du ikke finner ut hvem som eier et aktuelt område, kan kommunen hjelpe deg med å finne navnet på grunneieren. I områder der jakta er organisert gjennom salg av jaktkort, må et jaktkort løses før jakta starter.

Jaktkort kan kjøpes direkte fra grunneieren, et grunneier/utmarkslag eller en jeger- og fiskerforening. Noen har forøvrig ekstra billige jaktkort for de som bare skal jakte rev og annet lovlig rovvilt.

Som for annen småviltjakt må en være fylt 16 år for å jakte/fange rev. Jegerprøven må være avlagt, og jegeravgiften betalt. Fra fylte 14 år kan en delta på revejakt med våpen når det foregår som opplæringsjakt (se Jakt- og fangstforskriftens § 6).

JEGERGLEDE: Følelsen av å ha lurt en rev er helt konge.

Rødrevens biologi

Utbredelse i Norge: Finnes i hele Norge. *Utseende:* Fasong som et typisk hundedyr. Har stor busket hale med hvit halespiss. Svart bak ørene og foran på beina. Hvitt strupeparti. Ellers rødbrun med lys buk. Vekt: 5 - 8 kg (maksimalt 15 kg). Hannene er større enn hunnene. *Næring:* Variert. Smågnagere, hare, fugl, fugleegg, rådyr, spissmus, åtsler, frosk, snegler, bær og frukt, m.m. Kan grave ned mat til senere bruk. *Formering:* Kan bli kjønnsmoden allerede første leveår og parrer seg i

januar - mars. 1 - 8 (maksimalt 14) unger fødes i april - mai. *Leveområde:* Finnes i alle typer områder. Størrelse på leveområdet: Fra 0,2 til 20 kvadratkilometer. *Revirhevdning:* Hevder revir som overlapper lite med andres. Vinterstid kan flere rev samles der det er mye mat. *Aktivitet:* Mest nattaktiv. Kan vandre opptil 20 km per natt. Jakter ofte på hogstflater, i kantsoner, i villastrøk og i kulturlandskapet.

Jakttid: 15.07 – 15.04.

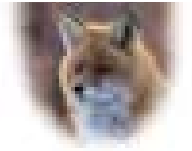
OGSÅ PÅ DAGTID: Selv om Mikkell er mest aktiv om natten, kan den også ta seg en tur på høylys dag.

VISSTE DU AT:

Rødreven og større rovdyr drar nytte av hverandre. Rødrev er mat for både ulv, gaupe, jerv og kongeørn. Disse på

sin side etterlater mye kadaverrester som reven setter stor pris på, spesielt i vinterhalvåret.

Hvorfor drive jakt og fangst på rev?

De fleste er vel enige i at reven er en særdeles vakker skapning. Hvorfor skal man da forsøke å ta livet av dette praktfulle dyret? Her er de viktigste argumentene for å jakte og fange rev:

 Revejakt og revefangst er utrolig utfordrende, variert og spennende. En revejeger eller fangstmann må være djerv og yte sitt ytterste for å få tak i en rev.

 Reven utgjør en reell ressurs. Skinnen er vakkert og av svært god kvalitet i vinterhalvåret, spesielt november - desember. Skinnen kan benyttes som veggpynt eller som materiale til å sy klær. I tillegg kan man tjene noen slanter på å selge et pent reveskinn.

 Reven har ofte stor innvirkning på bestandene av småvilt. Som et ledd i en rovviltkontroll kan det være ønskelig å beskatte reven hardt. Enkelte grunneierlag og jeger- og fiskerforeninger ønsker derfor å stimulere til revejakt og revefangst ved å betale skuddpremie for hver felte rev.

 Enkelte rever har blitt spesialister på å ta høner, gjess, kaniner, katter, o.l. Slike "urokråker" kan det være greit å få fjernet.....

 Reven har blitt fokusert på som smittebærer. I de tilfeller reven har skabb, kan denne smitte over på andre rev, ulv, mår, fjellrev og gaupe. Det er svært sjelden hunder eller katter blir smittet. Uansett vil skabbrev møte en grusom død, så disse bør vi ta livet av og brenne.

Skabb

Reveskabb er den parasitten som gjør størst innhogg i revebestandene. Denne midden borer seg inn i rev huden og legger sine egg her. Dette medfører at reven begynner å miste hår og ofte blir mindre sky. Etter 3 – 4 måneder dør reven av utmagring, infeksjon eller uttørring. Skabben smitter ikke på mennesker. Allikevel skal man ikke ta i en skabbrev, da dette kan medføre sterk kløe i et par – tre dager. Skulle jakt-hunden bli smittet av skabb, får man kjøpt middel mot dette på apoteket.

GRYTIDLIG: Etter en spennende måneskinnsnatt i glugga, er det deilig å kunne krype ut og riste av seg kulda – i allefall med et slikt resultat !

VISSTE DU AT:

Nesten all rev har lopper, som er en annen reveparasitt. Du merker dem gjerne ikke før du flår dyret. Disse

loppene går ikke på mennesker, men trives aldeles utmerket på jakthunder...

Rovviltkontroll

Rødreven er et av de rovdypene som har størst innvirkning på småviltbestandene. I tider med mye reveskabb, har ofte bestandene av bla. rådyr og skogsfugl økt. Av den grunn er det mange som ønsker å holde revebestanden i sjakk ved hjelp av jakt og fangst.

For å oppnå en god effekt av en rovviltkontroll, må man samtidig redusere bestandene av de andre rovdypartene over et stort område. Hvis bestanden av bare en rovdypart reduseres, vil en annen art raskt

kunne overta. Vi oppfordrer til å drive rovviltkontroll fra tidlig på vinteren og utover til sesongslutt. Det er i dette tidsrommet rovviltkontrollen er mest effektiv og at reveskinnet har noen verdi.

Vær klar over at tettheten av matnyttig vilt er avhengig av mange forhold. Rovvilt er bare en av årsakene. Tilgang på mat, vann og skjul er også viktige elementer som påvirker hvor mye vi har av for eksempel skogsfugl, hare og rådyr.

VISSTE DU AT:

Noen jegere ødelegger revehiene for å få reven uten av området sitt. Dette er bortkastet arbeide, da reven graver et

nytt hi uten større problemer. Utnytt heller kjennskapen til hi-plasseringene, og benytt dette i jakten og fangsten!

HARAJEGER: Reven setter inn turboen når den har sjans på hare.

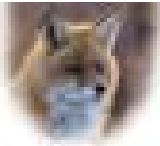

Våpen og ammunisjon

Under revejakt og revefangst egner både hagle, rifle, kombi og drilling seg. Hvert våpen har sine fordeler.

Hagle

Når reven er innenfor 25 meter, egner haglegeværet seg utmerket. Med hagle har man også større mulighet for å treffe under fluktskudd. Alle haglekalibrene kan benyttes (12, 16 og 20). Anbefalt blyhaglstørrelse er 3 - 3,5 millimeter. Norsk nr. 2 eller US nr. 3 er eksempelvis godt egnet.

Rifle

Fordelen med rifla er at man kan øke skyteavstanden. De vanligste av de egnede riflekalibrene er .222 Rem., 6,5 x 55 mm, .308 Win og 30-06. Det er lov til å benytte både blyspiss og helmantel.

For avliving av rev i bås eller felle, kan også salongrifle, revolver eller pistol i kaliber 22 LR nyttes (men ikke under jakt!).

Kombi og drilling

Disse våpnene er kanskje de beste til revejakt, da de gir muligheten til å velge mellom hagl eller kule. Hagleløpet bør som oftest prioriteres, men er reven et stykke unna bør kuleløpet benyttes. For disse våpentypene gjelder de samme anbefalingene som for hagle og rifle over.

Kikkertsikte

Kikkertsikte hjelper deg til å skyte mer presist. Revejakt i skumringstimen eller sene måneskinnsnetter gjør det særdeles fordelaktig å ha et lyssterkt sikte montert på hagla eller rifla. Til jakt under svakt lys, anbefales en kikkert med minst 56 mm objektivåpning (8x56 er mye brukt). Det kan være fornuftig å bruke forholdsvis mye penger på en ordentlig god kikkert.

Jakt

Det finnes en rekke former for revejakt. Hver jaktform har sine fordeler og ulemper avhengig av område, årstid, vær og føreforhold. En revejeger bør derfor bestrebe seg på å beherske flest mulig jaktteknikker. Da kan han til enhver tid kan velge den beste jaktformen. Uavhengig av jaktform, er

forarbeidet svært viktig. Ved å spore i terrenget lærer du mye om hvor reven pleier å gå og hvor den har sine hi.

Her tar vi for oss de viktigste jaktformene og hvilke våpen som anbefales til hver enkelt. Kombi eller drilling kan benyttes på samtlige jaktformer.

Jakt med hihund

Anbefalt våpen: Hagle

Det er ikke lov til å jakte i revens yngletid. Men det kan likevel være svært aktuelt å drive hijakt fordi reven ofte søker til hiene av andre grunner. Særlig har årsungene lett for å søke ned i hiet, selv sent på høsten.

En betingelse for vellykket hijakt på rev er en værtype som gjør at reven tar dagleie under jord. Sterk vind, mye nysnø, regn og fuktig mildvær hvor snø detter fra trærne gjør at reven vanskelig kan kontrollere omgivelsene sine med hørselen. Det er på slike dager, sammen med sporsnø, at man kan få virkelig god uttelling av hijakta. Ved hijakt skiller man på hunder som kalles "revesprenger" ("hisprenger") og "forligger". En forligger har som oppgave å ligge

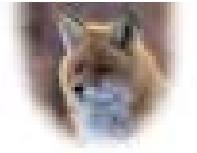
mellom reven og hiåpningen, og skal hindre dyret i å komme seg ut før jegeren kommer. En revesprenger skal få reven ut av hiet. De vanligste hihundene er terrier eller dachser. Som forliggere er dachshunder best egnet, mens terrier stort sett arbeider som revesprengere.

Slik gjør du:

☛ Bli kjent med plasseringen av hiene i området, hienes åpninger og hvilke hi som blir benyttet i god tid før jakta.

☛ Ved revehi som brukes ligger det ofte byttedyrrester i hvalpetiden. Ligger det latriner (møkkhauger) i nærheten av hiåpningen, er det forøvrig et grevlinghi.

🐾 Oppsøk kjente hi plasser, helt til hunden markerer at her er det rev. Husk å gå inn nedenfra, slik at du unngår å trampe på gangsystemet og at reven blir vår deg.

🐾 Ungrever er spesielt ivrige på å bruke sitt gamle hvalpehi etter den første snøen om høsten.

🐾 Før dere slipper hunden må dere bli enige om postene. Diskuter også sikkerhetsreglene som gjelder. Postene skal være plassert slik at det ikke kan oppstå farlige situasjoner når reven kommer løpende ut. Det bør ikke være mer enn 2 – 3 jegere som postérer.

🐾 Bemann postene lydløst.

🐾 Hunden begynner å lose når den finner reven. En revesprenger vil arbeide raskt og intenst noen minutter i hiet, før den kommer ut. Dette gjenntar hunden flere ganger. Det er like etter at hunden forlater hiet (og losen er avsluttet), at reven benytter anledningen til å løpe ut.

🐾 Stå helt stille mens du venter på reven skal komme ut. Blir reven vår deg, vil den bli vanskelig å få ut av hiet eller den vil prøve en annen åpning.

🐾 Pass på at du ikke skyter hihunden! Med bakgrunn i at man må utføre raske skudd, er det ikke sjelden at jegeren har vært så gira at han har skutt jakthunden sin. Slike tragedier følger en jeger gjennom hele livet. Vent derfor med å skyte til reven er minst 5 – 10 meter ute av hi åpningen. Av sikkerhetsmessige grunner bør du alltid stille deg på tvers av hiets åpning.

🐾 Legg merke til hvilke hi åpninger reven velger. Dette gjentar seg ofte neste gang også.

🐾 Det kan være lurt å koble hunden når den er ute og har en pause. Vent ca. 5 minutter før den slippes ned i hiet igjen. Hvis hunden hylar og piper av iver når den ser reven, vil den smette ned i hiet igjen. Slike hunder bør kobles et sted hvor de ikke ser bort på hi åpningen den tiden de er ute.

🐾 Som regel vil ikke hunder gå ned i ubebodde hi. Det er også en stor fordel, for hvis det blir hundelukt i et hi, tar det lengre tid før reven vil bruke hiet.

🐾 Unngå at jakthunden kommer i kontakt med grevling. Dette skyldes at grevlingen som regel setter seg til motverge, og kan skade hunden. I tillegg begynner ofte grevlingen å grave videre og jakthunden etter. Da jakthunden er mye dårligere til å grave, kan den dø av luftmangel.

🐾 En hihund kan sette seg fast i hiet. Av den grunn er det veldig lurt å feste en liten peiler til halen, slik at du vet hvor hunden er før du begynner å grave etter den. Hører du ikke hunden eller vet hvor den er, må du ikke grave!!! Da gjør du situasjonen enda verre for hunden og den kan kveles.

🐾 Skal man få en god hihund, bør det trenes på kunsthi til hunden er minst halvannet år. Selv hunder med stor jaktiver kan bli satt kraftig tilbake hvis de som unge og uerfarne må slåss med reven.

VISSTE DU AT

Har reven først gått i hi kan det være vanskelig å få den ut uten en revesprenger, men følgende kan forsøkes:

Skrap eller flytt litt på steinene over hiet. Vær deretter helt stille noen

minutter. Hvis hiet ikke er så dypt, kan reven komme ut.

Da er det viktig at skytterne er våkne. Reven kommer ofte ut av hiet raskt som et kulelyn!

Jakt med drivende hund

Anbefalt våpen: Hagle

Ajakte rev med drivende hund er fantastisk spennende. Hunden løper etter reven samtidig som den loser. Jegerne står på post i terrenget i håp om at reven skal løpe forbi innen forsvarlig skuddhold.

Hvis postene ikke blir avslørt, kan reven ture riktig så fint. Å ture vil si at reven løper flere ganger i små runder innenfor samme område. En hissig revelos som nærmer seg med stormskritt, vil få et hvert jegerhjerter til å hamre vilt av spenning!

Hvis hunden driver reven raskt, vil den letter gå ned i hi, enn om hunden jager langsommere.

Slik gjør du:

☞ Sporsnø gir gode indikasjoner på hvor det finnes rev. Let opp et fersk revespor tidlig om morgenen. Hvis det bare finnes dårlig sporsnø, eller ikke snø i det hele tatt, må du bruke hunden og stole på denne når den får ferten av et ferskt revespor.

☞ Jegerne må gå nærmest lydløst ut til posten da reven har utrolig skarpe sanser! Gode poster er steder hvor reven følger terrengformasjonene: eksempelvis åkerkanter, bekkedaler og i enden av et vann. Selveste kongeposten finner du ved et hi.

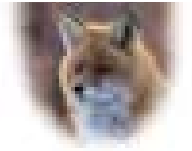
☞ Benytt kamuflasje (maskér gjerne ansikt og hender) og postér inntil noen busker eller trær. Ikke stå bak, da kan du fort miste oversikten. Pass på at du ikke lager siluett mot bakgrunnen.

☞ Ligger det snø, bør du hardtrampe posten og stå på et lag med granbar. Dette laget isolerer for både lyd og kulde.

☞ Slipp hunden på sporet. Flere hunder kan også slippes fra flere kanter, og flere hunder kan gjerne slippes på samme spor.

☞ Stå stille på post og bli et av skogens trær! Selv om losen er langt unna, kan det hende at reven er like i nærheten. Ofte ligger reven flere minutter foran hunden. Blir du oppdaget på post vil reven som oftest skjære rett ut av terrenget, eller gjemme seg under jord.

🐾 Viktig: Når du hører reven nærme seg, skal du ikke heve børsa. Da kan Mikkel oppdage deg og snu før du vet ordet av det. Vær kald og slipp reven inn på skuddhold før du hiver våpnet til skulderen. Dess nærmere du slipper den innpå, dess mer tid får du til å sikte og skyte.

🐾 Vær oppmerksom på at det kan komme rev utenom los.

🐾 For å få rask kontakt med et ferskt revespor, kan du benytte åte. En mett rev som har vært på åtet legger seg gjerne til å hvile i nærheten av matfatet. Ring inn reven og sett ut postene, før du slipper hunden. I den mørke delen av året, hvor jakttiden er sterkt begrenset, er dette et virkelig bra tips.

🐾 På dager med dårlig vær gjemmer ofte reven seg under jord. Hvis man ikke har tilgang på hihund kan jakta bli vanskelig slike dager.

I REVESKOGEN: Revejakta drives først og fremst om vinteren, og er derfor en fin forlengelse av høstjakta.

VISSTE DU AT

Kombinert jakt med drivende hund og hihund kan være særdeles effektiv. Den drivende hunden overrasker reven

på dagleiet og presser reven raskest mulig under jord. Deretter kan du benytte hihunden til å få reven på skuddhold.

Ulike jakthundraser

Skal du skaffe deg hund til revejakt, er det to hovedtyper av egenskaper å velge på. Enten velges en drivende hund, eller en hihund.

Drivende hunderaser

☛ Det er mange hunderaser som kan brukes på drivende jakt på rev. Vanlige godt egnede raser er for eksempel hamilton støver, finsk støver, schiller støver og halden støver. Dunker foretrekkes også av et mindretall av revejegerne. Dette er eksempler på forholdsvis langbeinte hunderaser som følger reven godt, selv om det er en del snø.

☛ Andre vanlige raser som også kan være aktuelle er f.eks. drever og beagle. De er mer kortbeite, og jager seinere, særlig når det er snø.

☛ Uansett hundrase, er det en fordel om den har forholdsvis løs og jevn los. Da vil reven hele tiden høre hunden, og har kontroll på den. Ofte vil reven da kunne ture rundt i terrenget lenge. I motsatt fall, vil en hund som er trang (dvs. sjeldnere gir lyd fra seg) føre til at reven blir usikker på hvor hunden er. Da vil reven oftere stikke ut av terrenget, eller gå i hi.

Finsk støver (øtv.), schweizer støver (øth.) og dunker (nederst).

HELGARDERING: Det beste er å bruke både en drivende hund og en hihund.

Hihunder

☛ De mest brukte hihundene er terrieraser som tysk jaktterrier, border terrier, foxterrier og parson russell terrier. Disse har omtrent samme jakt-egenskaper. Tysk jaktterrier betraktes oftest som en ren jakthund. De andre rasene sees også ofte som sporty familie- og brukshunder. Terrierrasene jobber som revesprengere (får reven ut av hiet).

☛ Terrier er best å bruke i hiområder med mye stein og fjell. Dette skyldes at dachser ikke er like flinke til å ta seg frem i slike områder.

☛ Strihåret og glathåret dachs brukes også som hihunder. Flesteparten av disse er revesprengere, men noen brukes også som forliggere. Med svært få unntak er det bare dachs som brukes som forliggere.

☛ Dachshunder kan også fungere som drivende hund på revejakt. Men hvis reven går i hi utenfor hørehold, kan hunden følge etter og holde reven i hiet uten at jegerne får noen glede av det.

Foxterrier (øtv.), parson russell terrier (th.) og dachshund (ntv.).

Lokkejakt

Anbefalt våpen: Hagle eller rifle

Lokkejakta utføres ved at jegeren ved hjelp av lyd lokker reven inn på skuddhold. Lokkjakt kan drives hele jaktseasonen i områder hvor man vet at det ferdes en del rev, eksempelvis rundt avfallsplasser og nyslått eng. Når reven kommer inn etter lyden kommer den ikke forsiktig, men ofte etappevis i fullt firsprang. Dette får jegerblodet til å bruse!

Slik gjør du:

🐾 Lokkejakta fungerer best tidlig om høsten, da det på denne tiden finnes mye ungrev som er relativt letturte. Lokkejakta kan utføres med stort hell i andre deler av jaktseasonen også.

🐾 Lokkejakta utføres best på de tidene av døgnet hvor reven er mest aktiv, det vil si morgen, kveld og natt.

🐾 Det er viktig å ta hensyn til vind og vitring i forhold til den retningen du forventer at reven skal komme inn fra.

🐾 Lokkejakta utføres best fra et tårn eller en høyde, da dette gir god oversikt og mindre vitring langs bakken.

🐾 Bruk kamuflasje, gjerne ansiktsmaske og hansker. Pass på ikke å lage siluett.

🐾 Lokkefløyte med bruksanvisning kan man få kjøpt i jaktforretninger.

🐾 Med litt trening kan reven lokkes ved å suge og smatte på håndbakene. Slik lager du lyder som høres ut som to mus i nabokrangel. Reven kan høre denne lyden på flere hundre meters avstand!

🐾 Utfør lokkelyden i serier med opphold imellom. Når reven hører det første pipet stopper den ofte opp for å lytte. Da skal du ikke lokke. Når reven begynner å bevege seg igjen skal du fortsette lokkinga.

VISSTE DU AT:

Lokkingen også tiltrekker andre dyrearter; for eksempel hulk, ugle og røyskatt.

Smyg- og sporingsjakt

Anbefalt våpen: Rifle

Ingenting er vel mer utfordrende enn å smyge og spore seg innpå en rev på dagleiet. Denne jaktformen kan utføres i alle landskapstyper. Dessuten gir den god mosjon og mange hyggelige opplevelser. Med utgangspunkt i viten om revens vandringmønster og sporsnø, lurar jegeren seg innpå reven. Spesielt i stille vær stoler reven på sansene sine. Ofte ligger reven og sover tungt på slike dager. Da kan en jeger smyge seg innpå!

Slik gjør du:

☞ Start jakta når det lysner. Reven beveger seg over store avstander i løpet av et døgn, ofte 5 - 10 km. Spesielt på ettervinteren kan hannrevne gå fryktelig langt på jakt etter en revefrøken. Vær derfor sikker på at sporet er fersk før du begynner å gå etter det. Ellers blir det mye gåing og lite rev. De beste forholdene har du dagen etter et snøfall. Finner du et spor da, kan du være sikker på at det er ferskt.

☞ Beveg deg sakte når du smyger og sporer på rev. Jo mer forsiktig du beveger deg, dess nærmere kommer du reven før den oppdager deg.

☞ Stopp ofte opp for å få oversikt over terrenget. Bruk kikkert. Finkjem spesielt sørhellinger og jordekanter.

☞ Bruk hvit kamuflasje som ikke lager støy.

☞ Skyter du en rev på ettervinteren, bør du la denne ligge en stund. I brunstperioden er rev vårkåte, svært aktive og ofte følger rev etter hverandre. Selv på dagtid er dette tilfelle, slik at en ny rev kan dukke opp når som helst.

☞ Frost og "knekkebrødføre" gir håpløs sporingsjakt. Det gjør også kraftig snøfall.

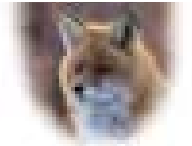

VISSTE DU AT

Du ikke er avhengig av snø for å kunne drive denne jaktformen. På dager hvor det er helt stille tar reven svært ofte dagleie på utsiden av en hiåpning. Har du derfor litt oversikt over hiplassingene i området, kan

du få et godt jaktutbytte under slike forhold. Hvis hiet ligger i berg eller i ur, lønner det seg å forsøke å smyge ovenfra berget. Dette skyldes at skjulmulighetene blir bedre når du smyger deg innpå.

Åtejakt

Anbefalt våpen: Hagle eller rifle

Åtejakt blir også kalt gluggjakt. Over tid lokkes reven inn til en fast åteplass. Etter at jegeren har registrert jevn aktivitet ved åtet, posterer jegeren i kveldinga inne i et hus/ skjul ved åtet. Her sitter han og venter på at reven skal dukke opp i løpet av natten. Åtejakt i månellyse netter gir en helt spesiell opplevelse og er full av forventninger.

Slik gjør du:

☛ Det er en fordel å jakte på et sted hvor det normalt er noe trafikk av mennesker. Da blir ikke reven så vår lukten av deg.

☛ Åtet bør ligge rett i nærheten av skog. Da vil reven ha fluktmuligheter og føle seg tryggere.

☛ Med haglegevær bør avstanden fra skjulet til åtet være omtrent 20 - 30 meter. Med rifle passer det med en avstand på 60 - 70 meter.

☛ Det lønner seg å føre åteplassen over lengre tid i forveien. Begynner du helt

fra august, vil revemor ta med valpene sine til fôringsplassen. Fôr en til to ganger i uken, da dette vil holde reven kontinuerlig i området rundt åteplassen. Etterhvert vil denne restauranten bli skogens samlingspunkt for den lokale revestammen.

☛ Når du fyller på åtet om vinteren, må du ikke legge det nye åtet oppå det gamle. Dette skal legges minst 3 meter unna. Om høsten lønner det seg ofte å grave ned åtet, slik at bare en liten del av det stikker over jord og sprer godlukt i området.

☛ Åtet bør deles opp i små stykker, slik at reven kan gå å samle. Små åtebiter resulterer i at reven ofte må innom åtet for å kunne spise seg mett. Bruker man et stort åte, er reven avhengig av å være på åtet for å spise. Dette kan gjøre reven mer skeptisk.

☛ Det samler seg ofte kråkefugl på åtet. Disse skal du ikke skremme eller skyte! Kråkefuglene lokker reven til åtet og sprer masse spennende dufter i området.

☞ Sørg for at skjulet er lydtett. Bruk for eksempel steinull til å tette sprekkene.

☞ Lag til en skytebenk i glugga, slik at du har god støtte for geværet. Dekk også til alle flatene med skumgummi, tepper eller lignende. Dette gjøres for at ikke termos, våpen eller lignende skal lage unødige dunkelyder. Dunkelyder fra skjulet skremmer vannet av reven.

☞ Hvis du sitter med lukket vindu på post, er det svært viktig at du kan åpne dette lydløst. Smør derfor hengsler og fjern alle knirkelyder! Hvis ikke er reven borte på et blunk.

☞ Det er tillatt å benytte lys under åtejakt, hvis det er fastmontert på en husvegg.

☞ Gå inn i skjulet like før det begynner å skumre. Beste tid varierer fra terreng til terreng. Grovt sett kommer reven i to perioder: Den første gode perioden varer gjerne fra kl 21.00 til kl 24.00. Etter denne roer det seg ofte ned litt. Fra kl 02.00 til rundt kl 04.30 går det ofte varmt for seg igjen.

☞ Gjør åtejakta komfortabel! Ha en god stol å sitte på og kle deg godt. En liten rødsprittbrenner holder kulda på utsiden. Ha også med noe varmt på en termos og gjerne litt å bite i også. Trivsel i skjulet er viktig og gjør nettene korte.

☞ Det er godt med kaffe når du skal holde deg våken om natta. Problemet er bare at et stort inntak av kaffe ofte ender opp med minst tilsvarende volum ut. For å unngå å bli tatt med bukse nede på utsiden av glugga, anbefales for eksempel en avkappet halvannen liters brusflaske til dette formålet.

☞ Reven kommer ikke til åtet hvis den merker at noe er nytt eller forandret. Unngå derfor å sette noe igjen på utsiden av skjulet. Du får ofte bruk for å tenne et lys inne i glugga. Dekk til åpningen med for eksempel et håndkle før dette tennes.

☞ Hvis det er mye snø, kan du lage et spor (eksempelvis fra ski, truger, scooter eller traktor) bort til åtet. Reven pleier ofte å følge slike spor til åtet.

☞ Hold hodet kaldt når reven dukker opp. Hev børsa og vent til reven er på skuddhold. Skyt når reven vender bredsidet til! Da får du optimal sjokkeffekt og du unngår skadeskyting.

☞ I netter hvor det regner, er særdeles kaldt eller mye vind, beveger reven seg lite. Det er akkurat som om den blir litt værsyk. Disse nettene egner seg derfor dårlig til åtejakt og det er bedre å holde seg hjemme i bingen sin.

VISSTE DU AT:

Noe av det beste åtet som finnes for rev er musedrivhus. Mus er som kjent et av revens vanligste byttedyr. Et slikt drivhus lager du enkelt selv:

1. Grav et stort hull i bakken på omlag 1 x 1 meter.
2. Fyll opp hullet med en blanding av høy og musemat, for eksempel korn og brødsmler.

3. Legg et tynt lag med musemat øverst, slik at lukta tiltrekker seg mus fra store avstander.

4. Hvis gropa er dyp nok vil det danne seg en behagelig temperatur for musene og de vil formere seg her.

5. Vips, så har du har du et fantastisk reveåte!

☞ Skulle du være så uheldig å skadeskyte en rev, skal du alltid forfølge sporet i minst 200 meter. Ofte dør reven innen den har kommet så langt.

☞ Når du har skutt en rev, ikke hent den! Det kommer gjerne flere rev etter og disse bryr seg ofte ikke det døyt om reveliket som ligger der.

☞ En skadeskutt rev gjemmer seg ofte i hiet. Hvis den er dødelig såret vil den derimot legge seg på utsiden av hiet. Har du skadeskutt en rev, kan det hende du finner denne død på utsiden av hiet dagen etter.

STOR FANGSTSANNSYNLIGHET: Åtejakt er kanskje den enkleste og mest spennende jaktformen på rev.

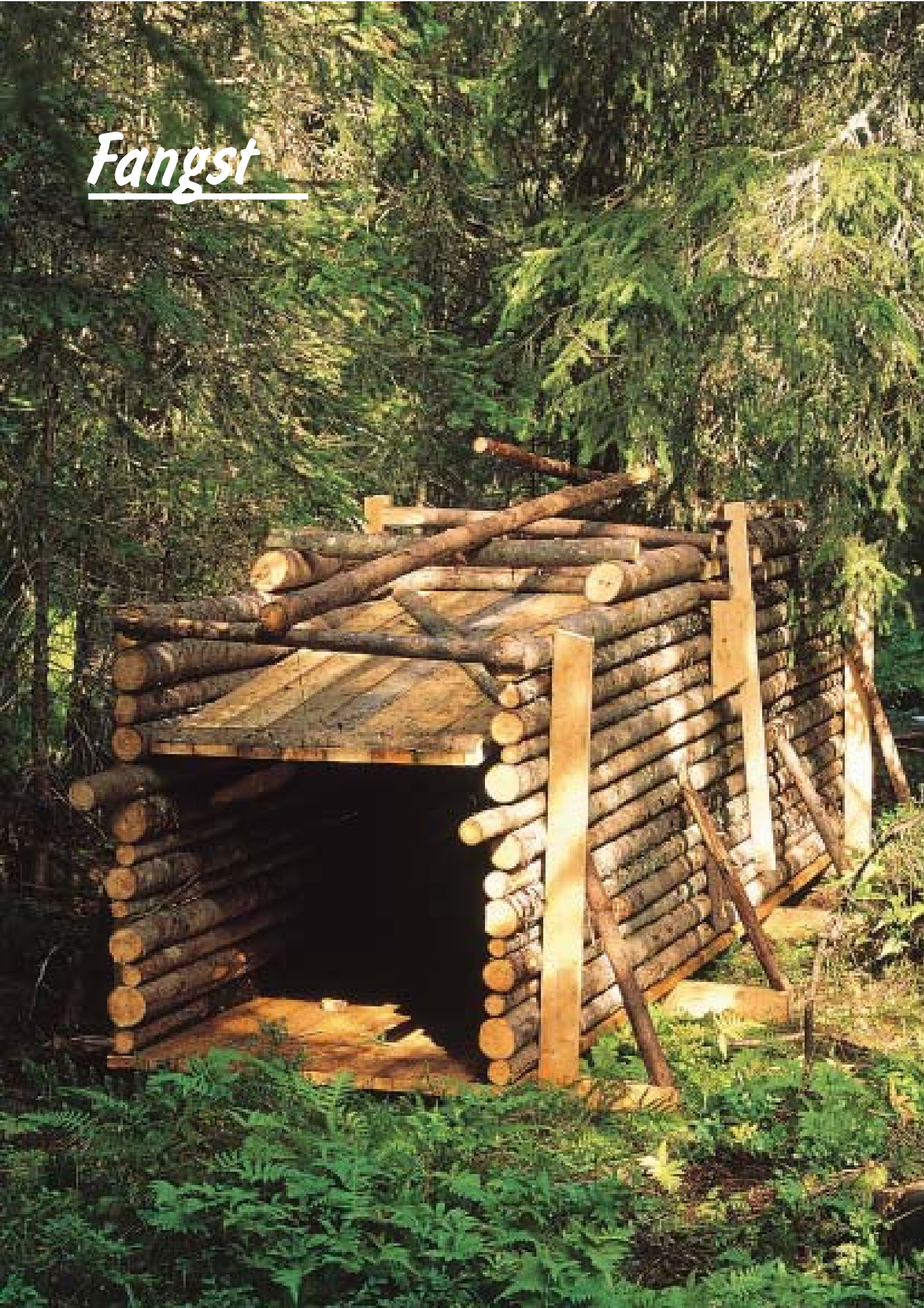
VISSTE DU AT:

Tidligere var det lov til å benytte slakteavfall og kadaver fra husdyr som reveåte. Disse reglene har veterinærmyndighetene innskjerpet for å hindre spredning og smitte av sykdommer. Det er likevel tillatt å benytte åte av dyr som naturlig har oppstått på stedet, inklusive slakteavfall fra jakt, og som det ikke er mistanke om at kan utgjøre en alvorlig

helsefare for mennesker eller dyr. Kontakt gjerne viltneimnda for evt. å få påkjørte dyr fra nærområdet. Selvdøde dyr fra gårdsbruk eller avfall fra slakterier er det derfor ikke tillatt å benytte. Men mat som er kjøpt i dagligvarebutikk og annet veterinærgodkjent kjøtt kan brukes. Fisk er det heldigvis tillatt å bruke. Fisk er nemlig et glimrende reveåte!

Fangst

Reven blir ofte betegnet som den av pelsdyra som er mest kritisk til å gå i felle. Allikevel skal man ikke se bort fra at det like mye kan skyldes størrelse og form på fangstredskapene, som at reven er så mye lurere enn andre dyr.

Husk at det er med fangst som det er med jakt; man må ha grunneiers tillatelse. En revefelle må også kontrolleres hver dag. Hvis ikke må fellen sikres, slik at den ikke fanger. Uansett bør man ha ordnet seg slik at hvis noe uforutsett skulle skje (sykdom, o.l.), så har man en kontaktperson som kan kontrollere fella for seg. Husk også at alle fangstredskaper skal være merket med brukers navn, adresse og eventuelt telefonnummer. For revebås skal også melding om type fangstinnretning, nøyaktig stedsangivelse og navn på ansvarlig jeger/fangstmann meldes til kommunen innen ti dager før fangsten starter. Vi vil ellers anbefale å lese jakt- og fangstforskriften nøye, før fangsten starter. Her presenteres den fellen som er vanligst i Norge.

Revebås

Ulempen med revebås er at den er tidkrevende å lage og vanskelig å flytte. Allikevel er revebås en sikker og trofast måte å fange rev på. I tillegg unngår man å skade folk og dyr som man ikke skal fange. Merk at revebåser skal være dekt innvendig i felles fangstrom, inklusive falllemmer, av et heldekkende solid materiale.

Slik gjør du:

☞ Den resultatmessig beste sesongen varer fra august til desember. Etter brunsttiden i mars kan fellene åpnes og låses i påvente av neste sesong.

☞ Båsen settes ut i terrenget lenge før fangsten starter. Dette gjøres for å venne reven til fella. Båsen bør settes der rev pleier å ferdes. Dette kan blant annet kartlegges under gode sporingsforhold. Båsen bør også settes så urbant som mulig, for eksempel i nærheten av en vei

med mye fotgjengere eller like i nærheten av hus. Reven er nemlig ikke så skeptisk til menneskegjorte ting i disse områdene.

☞ Sett gjerne båsen slik at den er lett synlig fra vei eller hus. Slik kan du kontrollere om det har gått rev i båsen, uten å avsette unødvendig lukt. Hvis du setter et tydelig merke eller monterer en refleks på en av lemmene, ser du lettere om reven har latt seg lure. Fordelen med refleksbånd er at du også kan kontrollere båsen i skumringen.

☞ Vær nøye med at båsen står støtt, og ikke vipper. Båsen bør også stå på en palle eller lignende, slik at den ikke råtner.

☞ Om mulig bør fella plasseres et sted hvor den er beskyttet for snøfall. Hvis snø ligger og sperrer for luka, kan reven slippe unna etter at luka har falt ned. Etter større snøfall bør fella derfor børstes av.

☞ Lenge før fangsten tar til, gjerne måneder, er det en stor fordel å starte innmatingen. Dette gjøres for å venne reven til at båsen er en trivelig sted med mye god mat. Det er svært viktig at det til enhver tid er mat i fella!

☞ Ha tålmodighet. Til slutt lar reven seg som oftest fange. Allikevel kan det lønne seg å bytte felleplassering hvis det tar lang tid mellom hver rev som fanges.

☞ Etter å ha fanget reven, avlives denne med hagle, rifle eller pistol (se side 9).

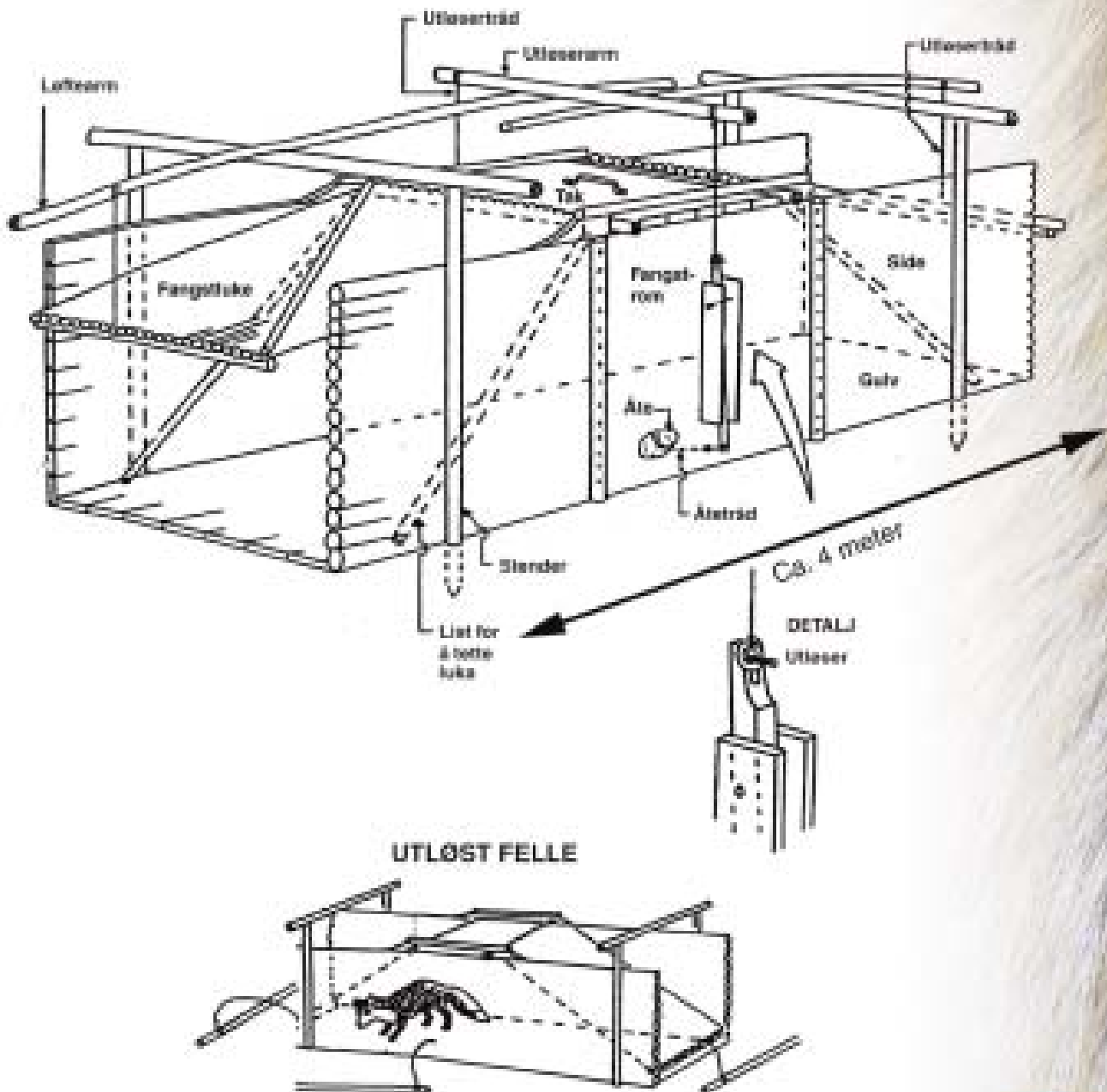
☞ Det er også tillatt å benytte slagfelle til fangst av rev. Slagfella dreper reven med et slag over nakken. Allikevel vil ikke vi anbefale denne felletypen, da den kan være farlig for både mennesker, hunder, beitedyr og annet vilt. Skal slagfella allikevel benyttes kreves det en helt spesiell omtanke. Det må aldri benyttes slagfelle i områder nær bebyggelse eller hvor folk pleier å gå tur. Bruk av slagfeller skal også varsles med plakater i området.

Arbeidstegning, revebås

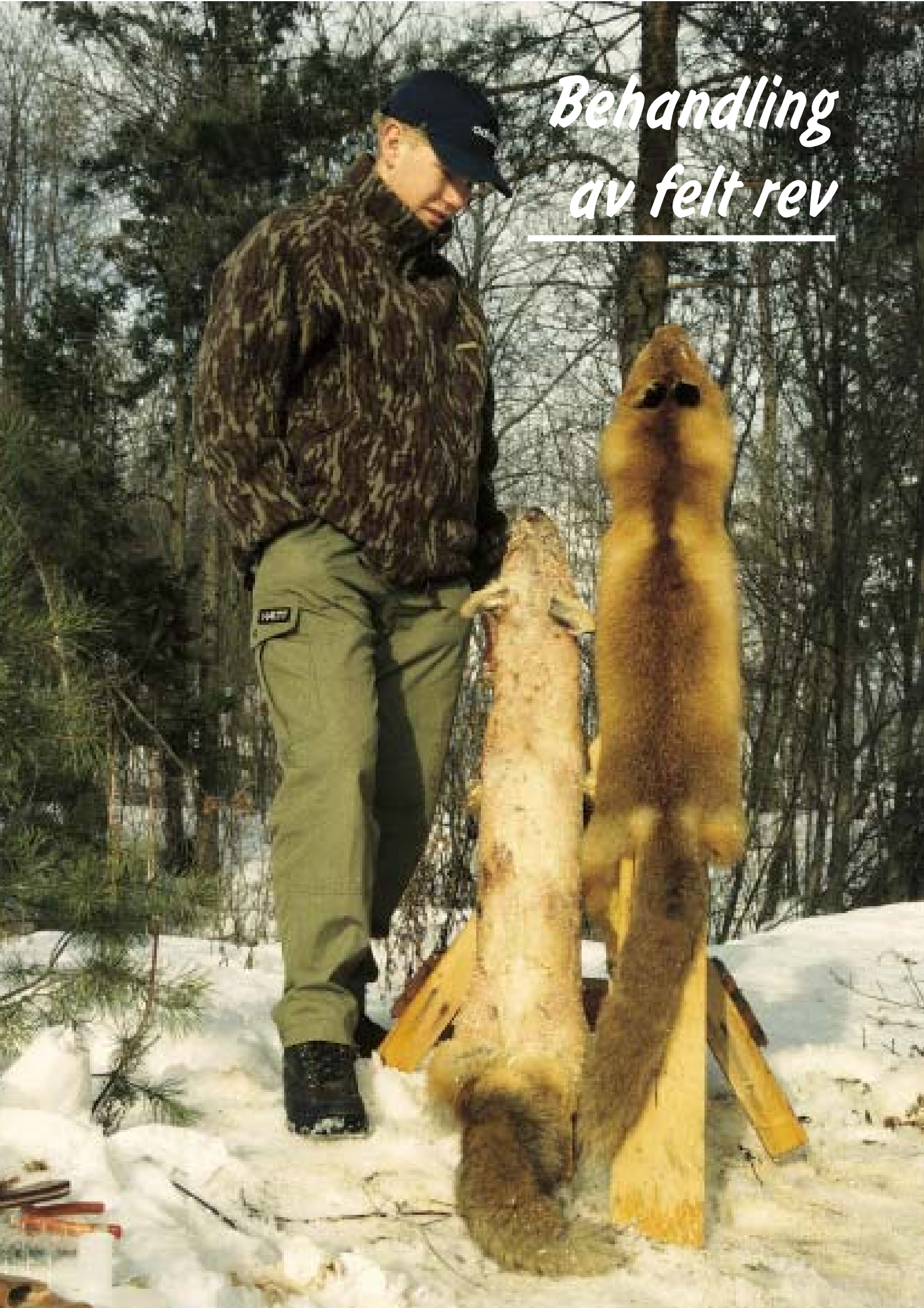
Värmlandssk tunnelfelle

Illustrasjon: Lars Jäderberg

Behandling av felt rev

Behandlingen av reven starter umiddelbart etter at reven er skutt eller er hentet i fella. Det er alltid hyggelig og litt morsomt at jakthunden vil buste litt på den nyskutte reven. Allikevel er dette selvsagt dumt, da det ødelegger det flotte reveskinnet. Du trenger ikke å ta ut innmaten av reven.

Utstyr til flåing

- ✓ Tang
- ✓ Bryne
- ✓ Et forkle
- ✓ Sagmugg/ -flis
- ✓ Tane med stifter
- ✓ Avispapir
- ✓ Tynne gummihansker
- ✓ Skarp kniv med kort blad
- ✓ Skalpell
- ✓ En kam med grove tenner
- ✓ Skrapejern og skrapestokk

Flåing av rev

Er dyret frossent, må det tines helt før det skal flås. La det ligge i romtemperatur. Ikke bruk vifteovner eller lignende for raskere opptining.

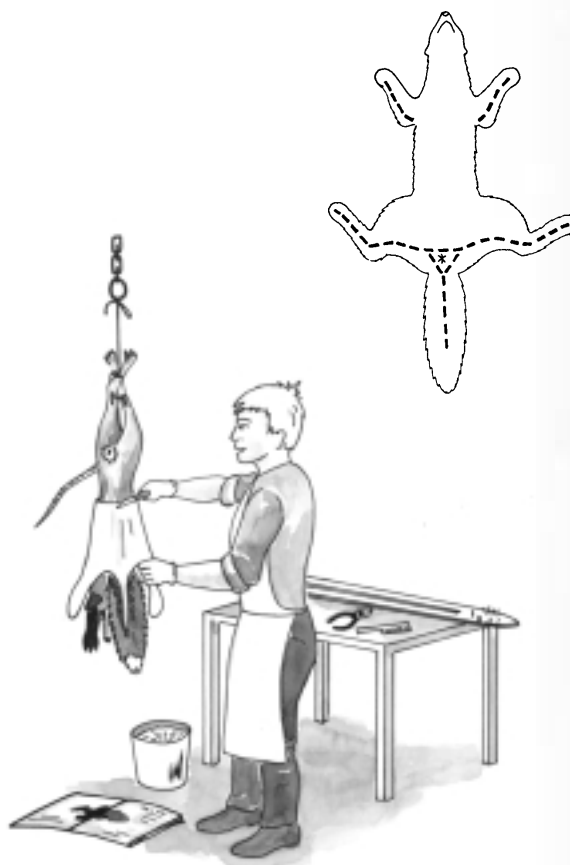
Slik gjør du:

☞ Legg reven på et bord. Lag et snitt langs baksiden av begge bakbeina, fra potene og frem til 2 cm fra endetarmsåpningen (rompa).

☞ Skjær forsiktig rundt endetarmsåpningen slik at det blir forbindelse mellom de to snittene. Pass på å ikke skjære opp kjertlene som sitter på hver side av åpningen.

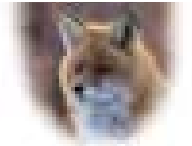
☞ Lag et snitt utover halen til enden av halebeinet. Halebeinet tar man forsiktig ut av halehuden.

☞ Poter og klør skal følge skinnet. Flå av skinnet helt til ytterste del av potene og klipp av tærne ved ytterste tåledd med en avbitertang, slik at minst mulig av fotbeinet er igjen på skinnet.

☞ Frambeina kappes ved håndleddet, skinnet frigjøres og frambeina trekkes ut.

☛ Heng reven i taket etter bakbeina med hodet ned. Skinnen dras sakte av nedover til nakken, samtidig som man kutter med en skarp kniv etter behov.

☛ Ved flåing av hodet kreves stor forsiktighet. Trekk skinnen forsiktig nedover, og skjær med kniven/skalpellen helt inn til kraniet. Skjær over ørebrusken, slik at det følger skinnen. Når skinnen er frigjort fra kroppen, skal både øre, nese og lepper følge med skinnen.

☛ Alt fett og kjøtt som sitter på skinnen skal skrapes bort med skrapejernet og skrapestokken. Skrap fra hode til hale, og ikke press for hardt. Ørehuden skilles fra ørebrusken helt ut, og legg sagflis imellom. Gni så hele lærsiden (undersiden) inn med sagflis. Børst det av etterpå.

Skinnbehandling

Når fett er fjernet fra skinnen, må det enten tørkes eller saltes. Skal skinnen sendes til beredning, anbefales salting. Hvis du skal selge skinnen, er det vanlig å tørke det.

Slik tørker du reveskinnen:

☛ Tørk skinnen med tørkepapir, slik at fettdråper fjernes.

☛ Sett skinnen forsiktig opp på en tane, med pelsen ned mot tanen. Tanen har du ferdigsurret inn med avis-papir. Halen spretter du opp helt til spissen med en kniv og spiler den ut når den festes til tanen med tanestiftene. For å få bedre tørking og hindre surning, stikker du litt avis-papir inn under skinnen ved frambeina.

☛ Etter at skinnen er satt stramt og pent på tanen, plasseres den i et rom med vanlig romtemperatur i 6 - 10 timer. Deretter tar du skinnen av og fester skinnen til tanen, denne gangen med pelsen ut. Etter til sammen 1 - 2 døgn bør du bytte avis-papiret. Etter nye 2 - 3 døgn kan du trekke av tanen og skinnen ettertørker du i minst et par døgn.

JAKTAS SISTE FASE: Bildene til venstre viser flåing av rev og skraping av skinnen. Bildet over viser et ferdig skrappt skinn fastspent på tane, med pels-siden inn mot tanen.

Slik salter du reveskinnen:

☛ Gni hele skinnen godt inn med fint salt. Vær spesielt nøye med hodet og poter. Bruk mye salt. Det kan ikke saltes for mye!

Beredning

Skal skinnen henges på veggen, brukes til klær, e.l., er det nødvendig at skinnen beredes først. Når skinnen beredes, blir det behandlet både mekanisk og med kjemikalier. Resultatet er at lærsiden blir myk og behagelig. Beredning av skinn tar ofte lang tid. Dette skyldes at beredningsfirmaene samler opp mange skinn av samme type før behandlingen starter. Hvis en ønsker fagpersoner til å sy for eksempel en lue, votter, en jakke, e.l., kan du kontakte en buntmaker.

BÆRRE LÆKKERT: Reveskinn kan brukes til mye. Alt fra utstopping og veggpyrd til sitteunderlag, jakker, luer og andre klær.

Utstopping

Hvis man har fått tak i en veldig pen rev, er det mange som ønsker å få denne utstoppet hos en preparant. Her en noen tips:

- 🐾 Hele reven leveres inn.
- 🐾 Hvis du skal fryse reven først, er det lurt å pakke den inn i lufttette søpleposer.
- 🐾 Bruk bare profesjonelle preparanter som gjør pent arbeid.
- 🐾 Det kan også være aktuelt å selge viltet til preparanter eller andre for utstopping. En annonse i et av landets jakt- og fisketidskrifter kan være lurt. Du kan også snakke direkte med preparanter per telefon. Disse finner du i telefonkatalogens gule sider, under betegnelsen "taksidermister" eller under "utstopping av dyr".

Mer om rev, revejakt og -fangst:

- Jakt, fiske, friluftsliv. Bd. 4. Tiden norske forlag. ISBN 82-10-02494-9. Side 128-149.
- Pedersen, Kåre Vidar. Småviltjakt og -fangst. Landbruksforlaget. ISBN 82-529-2469-7.
- Pedersen, Kåre Vidar. Reven - skogens røde røver. Landbruksforlaget. ISBN 82-529-2639-8.
- Winter, Arne. Tre rever og en natt. Naturforlaget. ISBN 82-7643-190-9.
- Jakt & Fiske. Medlemsblad for Norges Jeger- og Fiskerforbund.
- Jeger, hund & våpen. Se og Hør Forlaget AS.
- Jakt. Hjemmet Mortensen Forlag.
- Svensk Jakt. Medlemsblad for det svenske Jegerforbundet.
- Dianas stigar. Grytjakt. Svensk Video. (Kan bestilles via NJFF.)
- Fangstforskriften kan hentes fra internettadressen: www.lovddata.no/for/sf/md/xd-20020322-0313.html

